

κῆς γῆς, καιόμενα καὶ θνήσκοντα τραχι-
κῶς τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου, εἰς ἀτελεί-
ωτον σειράν, — ἐνεθυμήθη ἐν ὧραιον βι-
βλίον, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκε τὸν παρελθόντα
Μάϊον, ὁ Σύλλογος πρὸς διάδοσιν Ὡφελί-
μων Βιβλίων. Συγγραφεὺς του εἶνε ὁ κ.
Δ. Γρηγοριάδης, διευθυντῆς τῆς Γεωρ-
γικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀϊδινίου, καὶ ἐπι-
γράφεται τὸ ΔΕΝΔΡΟΝ. Πόσον ἡ ἀνά-
γνωσις τοῦ βιβλίου τούτου, διδάσκουσα
ὄλονεν τὴν καλλιέργειαν τοῦ δένδρου,
ἐμφυτεύει συγχρόνως καὶ τὴν ἀγάπην
πρὸς αὐτό, τὴν στοργὴν ἐκείνην, ἡ ὁποία
σήμερον ἀποτελεῖ γνῶρισμα τοῦ πολιτι-
σμένου ἀνθρώπου, εἴτε χωρικοῦ εἴτε κα-
τοίκου τῆς πόλεως. Διότι ὁ συγγραφεὺς
ἐφρόντισε νὰ παριθμῆσιν καὶ νὰ ἐξάρῃ εὐ-
γλώττως ὅλα τὰ εὐεργετήματα, τῶν
ὁποίων πᾶροχος γίνεται τὸ δένδρον. Καὶ
εἰς τὸν ὧραιόν του πρόλογον, διηγεῖται
τὴν ἱστορίαν εἰς ἐξ ὧραιον, τὸ ὁποῖον ἔ-
κειτο εἰς τοὺς πρόποδας ἐνὸς βουνοῦ,
εἰς τὴν ἄκραν παλαιοῦ καὶ πυκνοῦ δά-
σους. Ὅσον ὑπῆρχε τὸ δάσος τούτου,
τὸ χωρίον ἦτο εὐτυχές. Ἄλλ' ἅμα με-
ρικοὶ ἀνθρακῆς κατέπεισαν τοὺς ἀμαθεῖς
χωρικοὺς νὰ τοὺς πωλῆσουν τὰ δένδρα
διὰ νὰ τὰ κάμουν. . . κάρβουνα, καὶ οὕ-
τω τὸ δάσος κατεστράφη καὶ τὸ βουνὸν
ἀπεγυμνώθη, τότε τὸ χωρίον ἐδυστύχησεν.
Ἄλλ' ἄς δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὸν
συγγραφέα :

Ποῦ εἶνε ὁ ἀλιεὺς τῶν κοραλλίων;
[Αἱ Μαγικαὶ Εἰκόνες ὑπάγονται εἰς τὸν Δια-
γωνισμὸν τῶν Δύσεων τῶν Πνευ-
ματικῶν Ἀσκήσεων.]

Η ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

« Ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε μὲ σφρίγος καὶ
μὲ δύναμιν ἀνεπτύσσετο ζωὴ καὶ βλάστη-
σις, μετὰ εἰκοσιν ἔτη ἐβασίλευεν ἐρήμι-
σις καὶ καταστροφή. Τὰ ὕδατα τῶν βρο-
χῶν ὀρητικῶς ἐκυλίσθησαν ἐπάνω εἰς τὰς
ράχεις τοῦ βουνοῦ, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλί-
γον ἐξέπλυναν τὸ λεπτὸν στρώμα τῆς
φυτικῆς γῆς, οἱ βράχοι ἐγυμνώθησαν καὶ
πᾶσα ἐλπίς βλαστήσεως ἐξέλιπε. . .
Τὰς εὐεργετικὰς πηγὰς διεδέχθησαν οἱ
καταστρεπτικοὶ χεῖμαρροι. Τὴν εὐχάρι-
στον καὶ δροσερὰν τοῦ ἔαρος αὐρανὸν διε-
δέχθη καυστικὸς λίψ. Τὸν χειμῶνα, ὁ
ὀρητικὸς καὶ παγερὸς βορρᾶς δὲν με-
τριζέται πλέον ἀπὸ τὸ ἀδιαπέραστον
προτείχισμα χιλιάδων χονδρῶν κορυμῶν.
Καὶ τὰ πρὸς θέρμανσιν ξύλα λείπουν,
καὶ ὁ κάτοικος τοῦ χωρίου μας πεινᾷ
καὶ κρυώνει. . . Τότε ἐνόησαν, ἀλλὰ πολ-
ὸν ἀργά, ὅτι τὸ δένδρον εἶνε ὁ φιλό-
στοργος οἰκονόμος, ὁ ἐναποθηκεύων τὸ
ὑδωρ καὶ ἀποδίδων αὐτὸ κατ' ὀλίγον ὅτι
εἶνε ὁ θαυμασιώτερος μετριαστῆς τῆς
πνιγηρᾶς θερμότητος καὶ τοῦ παγεροῦ
ψύχους ὅτι εἶνε τὸ δραστηριώτερον ἀν-
τιφάρμακον ἐναντίον τῶν μολυσμάτων,
καὶ τέλος ὁ θαυμάσιος παιδαγωγός, ὁ ἐξη-
μερόνων τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, ὁ μα-
λάσσων τὸν χαρακτῆρα καὶ ἐξευγενίζων
τὸ ἦθος. »

Ὁ μικρὸς Παῦλος εἶνε ἀνάστατος, καὶ
μὰ τὴν ἀλήθειαν πρέπει νὰ ὁμολογή-
σωμεν, ὅτι ἔχει σπουδαῖον λόγον : ἡ μη-
τέρα του θάναωρήθη μετ' ὀλίγον διὰ
τὸς Ἀθήνας, — καὶ θάναωρήθη χωρὶς
νὰ τον πάρῃ μαζί της.
Ὁ μικρὸς Παῦλος εἶδε πολλάκις τὸν
πατέρα του νὰ φεύγῃ διὰ ταξεῖδι, ποτὲ
ὅμως τὴν μητέρα του, — δηλαδὴ ποτὲ
ὀλομόναχον ὅπως τώρα. Τὰς ἄλλας φο-
ράς, ὅσαςκι ἡ μαμὰ ἐφευγεν ἀπὸ τὸ σπι-
τι, ἐφευγε συγχρόνως καὶ ὁ Παῦλος, καὶ
μεθ' ὅλας τὰς ἐξηγήσεις πού του ἔδω-
σαν, δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐνοήσῃ διατί δὲν
θὰ τον ἔπερον σήμερον μαζί της, ἔπες
συνήθως. Πῶς ; δὲν θὰ διασκεδάξῃ ; δὲν
θὰ ἦτο ὧραια νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Ἀθήνας
καὶ αὐτὸς, καὶ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ Μου-
σεῖα, πού ἀκούει τόσα δι' αὐτά, καὶ νὰ
ἰδῇ τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς τῆς
μητέρας του ;
Πάντα ἡ ἴδια αὐτὴ ἡ Βιργινία ! Ἰ-
σχυρίζεται ὅτι ὁ μικρὸς Παῦλος θὰ ἦτο
« φασαρία » εἰς τὸ ταξεῖδι. . .
Υπάρχουν ὅμως καὶ μερικοὶ παρη-

γορῖαι διὰ τὸν δυστυχῆ Παυλάκη. Πρῶ-
τον καὶ κύριον, ὁ μπαμπᾶς δὲν θὰ φύ-
γῃ. Ἐπειτα, ἡ Βιργινία ὑπεσχέθη νὰ ῥί-
νῃ κατὰ μέρος τὰ πλεξιμάτά της καὶ
τὰ ραψίματα, διὰ νὰ τον πηγαῖν πολὺ
συχνὰ εἰς τῆς ἐξαδέλφης του. Τοῦ ὑπε-
σχέθη ἀκόμη ὅτι θὰ τον ὑπάγῃ εἰς ἕνα
ὧραιὸ περιβόλι μὲ ὅλα τὰ φρούτα τοῦ
κόσμου. Ἄλλ' ἡ καλλιτέρα παρηγορία
ἀπ' ὅλας, εἶνε ὅτι ἡ μαμὰ τοῦ ἐπέτρε-
ψε νὰ τὴν συνοδεύσῃ ἕως τὸν Σταθμὸν.
Τί ὧραια ! Ὅσον ἦτο εἰς τὴν ἀμα-
ξαν, ὅπου διέσχισε θορυβωδῶς τοὺς δρό-
μους τῆς πόλεως, ὅσον ἔβλεπε τὰς βαλί-
ζες τῆς μαμᾶς, τοῦ ἐφαινετο ὅτι θὰ τα-
ξιδεύσῃ καὶ αὐτὸς. . . Ἄλλ' εἰς τὸν
Σταθμὸν ἡ ἀπάτη ἐτελείωσεν. Ἡ μαμὰ
κρατεῖ ἐν μόνον εἰσιτήριον, καὶ αἱ συ-
στάσεις τῆς ἀποβλέπουσιν τὸ παιδίον, τὸ
ὁποῖον μέλλει νὰ χωρισθῇ : τὰ γεύματα,
οἱ περίπατοι, αἱ ἐπισκέψεις εἰς τὴν θείαν
καὶ εἰς τὴν γαϊγιάν, τίποτε δὲν ἐλησμο-
νήθη.
— Ὅλα νὰ μοῦ τα γράψῃς, ὅλα,
πῶς θὰ κοιμηθῇ, τί θὰ πῇ ὅταν ἐξυ-
πνήσῃ χωρὶς ἐμέ. . . — τοιαῦτα ἦσαν
αἱ τελευταῖαι συστάσεις τῆς μαμᾶς πρὸς
τὸν πατέρα τοῦ Παύλου.
Μία ἰδέα διέρχεται τὸν νοῦν τοῦ μι-
κροῦ Παύλου :
— Ἦσούχασε, μαμάκα, καὶ θὰ σου γρά-
ψω ἐγὼ μόνος μου. . . θὰ σου κάμω ἕνα
μεγάλο-μεγάλο γράμμα, καὶ νὰ ἰδῆς
τί ὧραιὸ !
— Ἄ, τί καλὰ ! μὰ δὲν θὰ ἴμο-
ρῆσῃς.
— Ἰμορῶ ! ἴμορῶ ! . . ἄφισε καὶ
θὰ ἰδῆς !
Αἱ διαθεβαιώσεις τοῦ μικροῦ Παύλου
διεκρίθησαν ἀποτόμως : « Οἱ κύριοι ἐπι-
βάται εἰς τὰς θέσεις των ! » φωνάζει ὁ
σιδηροδρομικὸς ὑπάλληλος.
Ἡ μαμὰ ἐμβαίνει εἰς τὸ βαγόνι, ὁ
ὑπάλληλος κλείει τὴν θύραν, ἡ μηχανὴ
σφυρίζει, τὸ τραῖνον ξεκινᾷ, φεύγει, ἐ-
φυγε. . . πάσι !
Ὁ μικρὸς Παῦλος περιπατεῖ κατ'
ἀρχὰς σιωπηλὸς πλησίον τοῦ πατρός του.
Ἐῖχεν ὑποσχέθῃ νὰ μὴ κλαύσῃ, καὶ ἐ-
κράτησε τὸν λόγον του. Ἄλλὰ τώρα αἰ-
σθάνεται, ὅτι τὰ μάτια του δὲν εἶνε ὀλω-
σθέναι, ὅτι τὰ μάτια του δὲν εἶνε ὀλω-
σθέναι, καὶ δύο ἢ τρεῖς φορές
ἐσῆκωσε τὸ μανίκι του ἕως τὸ πρόσωπόν
του, ὡς διὰ νὰ σκουπίσῃ κάτι. . . Εὐτυ-
χῶς, μόλις εἰσῆλθεν εἰς ἕνα δρόμον, βλέ-
πει ἀπὸ μακρὰ μίαν μάζαν ἀρίστον, ἡ
ὁποία φαίνεται κινουμένη καὶ πλησιάζου-
σα. Διακρίνει κάτι κόκκινα καὶ κάτι
ἄλλα πράγματα πού λάμπουν. Μπᾶ !
μὴν εἶνε τὸ τάγμα τοῦ κυρίου Ἰωαννίδου
πού ἐπιστρέφει ἀπὸ τὰ γυμνάσια ;
Ναί, ἀκριβῶς ! Εἶνε τὸ τάγμα τοῦ κυ-
ρίου Ἰωαννίδου. Παρελαύνει ὀλόκληρον
ἐν πομπῇ, μὲ τοὺς σαλπικγκᾶς του, μὲ
τὴν σημαίαν του, καὶ μὲ τὸν κύριον ταγ-

ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΒΟΣΚΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'.

Ὁ Γιάννης καὶ ἡ Μάρω
εἶνε ἀδελφάκια. Κατοικοῦν
ἐστὴν ἐξοχῇ, ἐστὸ χωριό.
Μία μέρα κατέβηκαν ἐπὶ
μανδρὶ, γιὰ νὰ ἴδουν ἕνα
κοπάδι πρόβατα, πού εἶχαν
ἀγοράσῃ οἱ γονεῖς των καὶ
το εἶχαν βάλῃ ἐκεῖ μέσα.
Ἐπήγαιναν καὶ τὸ ἐβλε-
παν τακτικά, κάθε μέρα.
Ἄλλὰ ἐκείνη τὴν ἡμέ-
ρα εἶδαν καὶ ἕνα μικρὸ,
πολὺ μικρὸ προβατάκι, πού
δὲν το εἶχαν ἰδῆ ἄλλη φο-
ρά. Ὅ,τι εἶχε γεννηθῆ τὸ
καίμενο, καὶ φαντασθῆτε πᾶ
τὴν ἐκπληξί καὶ τὴ χαρὰ τοῦ
Γιάννη καὶ τῆς Μάρως.

— Μπᾶ ! τὸ μωρὸ τῆς προβατινας ! ἐφώνησεν ὁ Γιάννης.
— Εἶνε ἀρνάκι ! τοῦ εἶπεν ἡ ἀδελφὴ του.
— Ἰδὲς τί ἡμερο πού εἶνε ! λέγει ὁ Γιάννης· ἀγκαλὰ καὶ αὐτὸ δὲν
μου φαίνεται παράξενο, γιὰτί λέγουν πάντα « ἡμερος σὸν ἀρνάκι ! »
Πολὺ καλὰ σκέπτεται αὐτὸς ὁ Γιάννης.
Ἐστὸ μανδρὶ γεννήθησαν καὶ ἄλλα ἀρνάκια. Ὁ Γιάννης τάγαπᾷ πολὺ
ὅλα. Ἐκεῖνο ὅμως πού το εἶδε πρῶτα, τὸν Ἀσπροῦλη, καθὼς το ὠνό-
μασε, τὸν ἀγαπᾷ περισσότερο ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα.
Ἄλλὰ καὶ ὁ Ἀσπροῦλης γνωρίζει πολὺ καλὰ τὸ μικρὸ του νοῦν.
Μόλις τὸν ἰδῆ, ἀμέσως τρέχει κοντά του. Μόνον πού δὲν ἔχει καμμιὰ
διάθεσι νὰ τρώγῃ τὰ λουλούδια, πού του προσφέρει ὁ Γιάννης γιὰ λι-
χουδιές.

— Τί ἰδέα καὶ αὐτὴ ! λέ-
γει ἡ Μάρω. Τρῶνε τὰ μικρὰ
ἀρνάκια λουλούδια ;
— Μὰ τί τρῶνε ; ρωτᾷ ὁ
Γιάννης.
— Μόνον τὸ γάλα τῆς μά-
νας τῶν. Καὶ σὺ ὅταν ἦσουν
μικρὸς, μόνο γάλα ἔτρωγες.
Ὁ Γιάννης, πού σκέπτεται
πολὺ καλὰ, τὸ παραδέχεται,
καὶ δὲν κακιοῖνε γιὰ τὴν ἀκα-
ταδεεῖά τοῦ βαπτιστικοῦ του.
Καὶ τὸν χαϊδεύει, χωρὶς νὰ
τοῦ προσφέρῃ πᾶ λουλούδια.
(Συνέχεια προσεχῶς)
Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΩ

ματάρχη ἐπὶ κεφαλῆς, ὁ ὁποῖος χαμο-
γεῖ πρὸς τὸν μικρὸν τοῦ φίλον ἀπὸ τὸ
ὑψος τοῦ νέου του ἵππου.
Νὰ πού ἔχει ἀπὸ τώρα κάτι ἐνδιαφέ-
ρον νὰ βάλῃ εἰς τὸ γράμμα του : ἡ μαμὰ
θὰ εὐχαριστηθῇ βέβαια πολὺ, ἂν μάθῃ
ὅτι ὁ συνταγματάρχης δὲν ἔχει πλέον ἐ-
κείνο τὸ κόκκινο φοφάλιο, μὲ τὴν
μαδημένην οὐράν, τὸ ὁποῖον ὁ μικρὸς
Παῦλος δὲν ἠμποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ.
Τὸ τάγμα ἐστρέψε, καὶ δὲν ἀκούονται
πλέον οὔτε αἱ σάλπιγγες. Ἄλλ' ὁ μι-
κρὸς Παῦλος ἀντίκρουσε τὴν οἰκίαν τῆς
θείας του, καὶ τρέχει ἐμπρός, διὰ νὰ λά-
βῃ τὴν εὐχαριστήσιν νὰ κτυπήσῃ τὸ
κοθούνη μόνος του. Παράξενον πρᾶγμα !
ἡ θύρα δὲν ὀρθαινοῖται ἐνώπιόν του,
καὶ ἡ Ἀγγελικὴ, ἡ νταντᾶ τῆς μικρᾶς
του ἐξαδέλφης, ἔχει ὑψος περίλοπον.
— Φύγετε, κύριε Παῦλε, φύγετε !
Ἡ ἐξαδέλφη σας εἶνε ἄρρωστη ἀπὸ
χθές. . . ἔχει ἰληρη !
Καὶ ἄλλη εἰδήσις, διὰ νὰ τὴν γράψῃ
τῆς μαμᾶς ἄλλὰ πόσον εἶνε δυσάρε-
στη διὰ τὸν Παυλάκη ! Μὲ ποῖον θὰ
παίξῃ τώρα ; Πῶς θὰ ἐπερνοῦσεν αὐτὰς
τὰς ἡμέρας χωρὶς τὴν συντροφίαν τῆς
ἐξαδέλφης του τοῦλάχιστον ;
— Τώρα, εἶπεν ὁ μπαμπᾶς, ἄς γυ-
ρίσωμεν εἰς τὸ σπίτι· θὰ εὕρῃ κανένα
τρόπον νὰ διασκεδάσῃς.
Μόλις ἐφάσεν, ὁ Παυλάκης ἀναγ-
γέλλει εἰς τὴν Βιργινίαν καὶ εἰς τὴν
Μαριγῶ τὴν μεγάλην του ἀπόφασιν. Ἡ
Μαριγῶ τὴν ἐπιδοκιμάζει μὲ πολλὴν
συμπάθειαν, ἀλλ' ἡ Βιργινία ἔχει ἕνα
σαρὸν ἀντιρρήσεις :
— Θὰ γράψετε γράμμα ; θὰ ἦταν τὸ
μόνον εὐκόλον, ἂν ἐσπουδάξατε καλλι-
τέρα τὴν καλλιγραφία σας ὅποιος ξεύ-
ρει ὅμως τὴ ὀρθοσοκαλίματα καὶ τί
μουντζούρες κάμνετε, εἶνε βέβαιος ὅτι
δὲν θὰ μπορέσετε νὰ γράψετε οὔτε δύο
ἀράδες.
— Ἐλάτε, ἐλάτε, μὴν κλαῖτε, κύ-
ριε Παῦλε, εἶπεν ἡ Μαριγῶ. Ἄν ἔχετε
καλὴ διάθεσι, ἡ Βιργινία θὰ σας βοη-
θήσῃ, κ' ἐγὼ, αὐριο τὸ πρῶτ, ὅταν θὰ
γυρίσω ἀπὸ τὴν ἀγορά, θὰ σας ἀγοράσω
ἕνα φύλλο χαρτί καὶ ἕνα φάκελλο τό-
σον εὐμορφα, πού δὲν θὰ ἔχετε ἀνάγκη νὰ
γράψετε μέσα καὶ πολλὰ πράγματα γιὰ
νὰ κάμνετε μιά ὧραια ἐπιστολή.
— Μὰ ἐγὼ πού ἤθελα νὰ γράψω τώ-
ρα ἀμέσως ;
— Ἀμέσως ; . . . Μ' ἀκόμη δὲν εἶνε
οὔτε μία ὧρα πού ἐφυγε ἡ μαμὰ σας,
δὲν θὰ βρῆτε τίποτε νὰ τῆς γράψετε . . .
Αὐριο τὸ πρῶτ ὅμως θὰ ἔχετε πληθος
πράγματα νὰ τῆς πῆτε.
Πραγματικῶς, τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ
Παυλάκης εἶχε πληθος πράγματα νὰ
εἰπῇ τῆς μητέρας του.
(Ἐπεται συνέχεια)
ΚΙΜΩΝ ΔΑΚΙΔΗΣ

